

उन्मथः

उन्मथः 1 Agitation, disturbance. -2 Killing, slaughter. -3 A disease of the outer ear.

उन्मथक *a.* 1 Shaking off, agitating, stirring. -2 Throbbing, beating. -कः Inflammation of the outer ear.

उन्मथनम् 1 Shaking off, agitating. -2 Killing, slaughter; अन्योन्यसूतोन्मथनाद्भूताम् R. 7. 52; hurting; मारीचदर्शनं चैव सीतोन्मथनमेव च Rām. 6. 124. 11. -3 Beating (with a stick). -4 Probing, stirring a dart lodged in the body. -5 The instrument used for this purpose. -6 Churning up; कौर्मै धृतोऽदिरमृनोन्मथने स्वपृष्ठे Bhāg. 11. 4. 18.

उन्माथ *a.* Destroying or Killing. -थः 1 Torment, pang, deep pain; वेगाः Māl. 9. 45. -2 Shaking, agitation. -3 Killing, slaughter. -4 A snare or trap; प्रयोजयति चोन्माथं नित्यमस्तं गते रवौ Mb. 12. 138. 23.

उन्माथिन *a.* 1 Shaking, agitating. -2 Tormenting, excruciating; चिरमविरतोन्माथी (अनङ्गमहाज्वरः) Māl. 9. 10.

उन्मद् 4 P. 1 To be or become mad. -2 To delight, gratify. -Caus. (°न्मन्मा-दयति) 1 To madden, inebriate, render drunk (lit. and fig.); लक्ष्म्योन्मादिताः K. 107; Ki. 4. 16. -2 To excite, agitate; उन्मादयत मरुत उदन्तरिक्ष मादय Av. 6. 130. 4.

उन्मत्त *p. p.* 1 drunk, intoxicated. -2 Insane, frantic, mad; द्वावत्रोन्मत्तौ V. 2; अहो उन्मत्तस्मि संवृत्ता U. 3, 5. 30; Ś. 6; Ms. 9. 79. -3 (a) Puffed, elevated. (b) Furious, wild; मदोन्मत्तस्य भूपस्य कुञ्जरस्य च गच्छतः Pt. 1. 161; U. 2; Śi. 6. 31. -4 Possessed by a ghost or an evil-spirit; Y. 2. 32; Ms. 3. 161 (नातपित्तश्लेष्मसंनिपातप्रह-संभवेनोपसृष्टः Mitā.). -5 Very great, abnormal. उन्मत्तवेगाः प्लवगा मधुमत्ताश्च हृष्टवत् Rām. 5. 62. 12. -त्तः 1 the thorn apple (धतूर); N. of another tree (मुचकुन्द). -2 N. of one of the eight forms of Bhairava. -Comp. -कीर्तिः, -वेशः N. of Śiva. -गङ्गाम् N. of a country (where the Gaṅgā roars furiously along). -दर्शन, -रूप *a.* maniac-like, mad in appearance. -प्रलपित *a.* spoken in drunkenness or madness. (-तम्) the words of a madman. -भैरवः A form of Bhairava. °वी A form of Durgā. -लिङ्गिन *a.* pretending to be mad.

उन्मत्तक *a.* 1 Insane, mad. -2 Drunk, intoxicated.

उन्मद् *a.* 1 Intoxicated, drunk; उदीरयामासुरिवोन्मदानाम् R. 2. 9, 16. 54. -2 Mad, furious, extravagant; Śi. 10. 4; उन्मदसारसारवः 12. 44, 77; 16. 59. -3 Causing intoxication, intoxicating; मधुकराङ्गनया मुहुर्मुद्मदध्वनिमृता निमृताक्षर-मुज्जगे Śi. 6. 20. -दः 1 Insanity. -2 Intoxication, ecstasy; कृतमनुकृतवलय उन्मदान्धाः प्रकृतिमग्निकल यस्य गोपवध्वः Bhāg. 1. 9. 40.

उन्मदन *a.* [उद्भूतो-मदनोऽस्य] Affected or inflamed with love; तदाप्रभृत्युन्मदना बभूव Ku. 5, 55.

उन्मदिष्णु *a.* 1 Mad, insane. -2 Intoxicated, drunk. -3 In rut (as an elephant); व्यालद्विपा यन्तुभिरुन्मदिष्णवः कथंचिदारदपथेन निन्धिरे Śi. 12. 28.

उन्माद *a.* 1 Mad, insane. -2 Extravagant. -दः 1 Madness, insanity; अहो उन्मादः U. 3; Māl. 9. -2 Intense passion, intoxication or extravagance of love; Māl. 3, 2. 11; वीररभसोन्मादः Mv. 2. 22 rapturous joy. -3 Lunacy, mania (considered as a disease of the mind); मदयन्त्युद्धता दोषा यस्मादुन्मार्गमाश्रिताः मानसोऽयमतो व्याधिरुन्माद इति कीर्तितः ॥ Suśr. -4 (In Rhet.) Madness considered as one of the 33 subordinate feelings; चित्त-संमोह उन्मादः कामशोकभयादिभिः S. D. 3; or according to R. G. विप्रलम्भमहापतिपरमानन्दादिजन्माऽन्यस्मिन्नयावभास उन्मादः. -5 Bloom; उन्मादं वीक्ष्य पद्मानाम् S. D. 2. -6 A kind of पिशाच; Bhāg. 2. 10. 39.

उन्मादकः N. of the plant धतूर.

उन्मादन *a.* Maddening, exciting, intoxicating. -नः One of the five arrows of Cupid.

उन्मादयितृक *a.* Intoxicating, enrapturing; Ś. 1.

उन्मादिन् *a.* Mad, intoxicated. उन्मादिनो मातुलपुत्रकस्य कथं सहामो वनकण्टकिस्वम् Udb.

उन्मादुक *a.* Fond of drinking (Ved.).

उन्मनस्, -नस्क *a.* [उद्भ्रान्तं मनोऽस्य] 1 Excited or disturbed in mind, perplexed, agitated, uneasy; उन्मनाः प्रथमजन्मचेष्टितान्यस्मरन्नपि बभूव राघवः R. 11. 22; Ki. 14. 45. -2 Regretting, repining for a lost or departed friend. -3 Anxious, eager, impatient; गन्तुं पावकमुन्मनस्त-दभवत् Bh. 2. 75. -4 Proud (मनास्विन्); मुदमायातु नितान्तमुन्मनाः Śi. 16. 3 (where it also means "anxious").

उन्मनायते Den. Ā., उन्मनीभू 1 P. To become excited or disturbed in mind, be uneasy, regret; अस्मद्विना मा भूशमुन्मनीभूः Ki. 3. 39.

उन्मनी अस् 1 To become perplexed, excited. -2 To become absent-minded; Kāśi. on P. V. 4. 51. -3 To be one with god.

उन्मनीकृ 8 U. To make excited, disturb; तमृतुगणः क्षणमुन्मनीचकार Ki. 10. 37.

उन्मनीभू To be excited, disturbed.

उन्मनीभावः Absence of mind; यद्वा यात्युन्मनीभावम् Brahmamet. Up. 4.

उन्मयूख *a.* Shining, radiant; प्राप्येन्द्रनीलं किमुतोन्मयूखम् R. 16. 69.

उन्मर्दनम् 1 Rubbing, kneading. -2 A fragrant essence used for the purpose of rubbing. -3 Act of purifying air.

उन्मा Ved. A measure.